

Moduł 2

Różne modele strategii biznesowej na obszarach wiejskich oraz jak rozpoznać potencjał swojego regionu

Cele dydaktyczne modułu 2

Po ukończeniu Modułu 2, uczestnicy zdobędą ogólne zrozumienie różnych modeli strategii biznesowej na obszarach wiejskich i będą wiedzieli jak rozpoznać potencjał swojego regionu.

Cele dydaktyczne modułu 2

Moduł ten składa się z dwóch kluczowych sekcji:

- Różne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich
- Jak rozpoznać potencjał swojego regionu

Co to jest strategia biznesowa?

Skuteczna adaptacja do ciągle zmieniającej się sytuacji na wsi wiąże się z odpowiedzią na następujące pytania: **Co? Jak? Dla kogo? I gdzie?** Aby skutecznie się adaptować, wyznaczamy cel, przypisujemy do niego narzędzie, używamy tego narzędzia i działamy, aby osiągnąć zamierzony cel. Innymi słowy i w skrócie - tworzymy **strategię** i ją realizujemy.

Strategia działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Należy traktować jako fakt, że obecnie nie ma dostępnego podręcznika, w którym omówiono by znane cechy produkcji rolniczej, a także strategiczny materiał wiedzy, którym należy się zająć jako czynnik determinujący rolnictwo jako gospodarkę wiejską i związane z tym cechy w ujęciu systemowym i zintegrowanym.

Cele strategii przedsiębiorczości wiejskiej

- być w stanie odnowić się w oparciu o nowe innowacje dotyczące sektora wiejskiego
- utrzymanie trwałości przedsiębiorstwa i obszarów wiejskich
- promowanie skutecznej sprzedaży

Zakres

O zakresie działania spółki wiejskiej decydują zatem następujące czynniki:

- zakład/terytorium firmy,
- konsumenci i ich potrzeby,
- procedury (procesy produkcyjne).

Cel strategii biznesowej stanowi zatem, że firma wiejska Co? Dla kogo? Jak? i gdzie? chce osiągnąć swój podstawowy cel.

Strategiczne jednostki biznesowe

Przedsiębiorstwa wiejskie organizują swoją produkcję w taki sposób, że starają się zaspokajać potrzeby kilku grup konsumentów i dywersyfikują swoją działalność. Zakres i sposób tego jest ważnym, centralnym elementem strategii, w wyniku której powstają tzw. strategiczne jednostki biznesowe.

Strategiczne jednostki biznesowe

Strategiczne jednostki biznesowe to wyróżniające się obszary działalności w firmie, które stanowią dobrze zdefiniowane kombinacje produktowo-rynkowe, a ich pozycja konkurencyjna i efektywność może być oceniana samodzielnie.

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

- Rolnictwo przemysłowe
- Rolnictwo wielofunkcyjne
- Rolnictwo oparte na inicjatywie lokalnej i współpracy
- Rolnictwo alternatywne

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Rolnictwo przemysłowe

- mające na celu zwiększenie masy produktu
- ## rolnictwo przemysłowe
- w sektorze pojawiła się logika przemysłu

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Rolnictwo wielofunkcyjne

- Oprócz zadań produkcyjnych rolnictwo podejmuje również zadania związane z ochroną środowiska, społeczne, regionalne i związane z zatrudnieniem.
- Te środowiskowe i społeczne, wspólnotowe usługi generowane lokalnie, nie mogą być importowane

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Rolnictwo oparte na inicjatywie lokalnej i współpracy

- najbardziej pożądanym modelem rozwoju obszarów wiejskich
- ma na celu stworzenie i utrwalenie "obszaru projektu" o jednolitej tożsamości w dłuższej perspektywie, a także podkreślenie znaczenia złożoności, dynamizację lokalnych zasobów i aktorów, wzmocnienie współpracy między interesariuszami oraz stworzenie ram organizacyjnych ważnych dla udanej współpracy.

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

W europejskim modelu rolnictwa wielofunkcyjne rolnictwo i otaczający je krajobraz oprócz produkcji żywności pełnią funkcje ekologiczne i środowiskowe, a także społeczne, gospodarcze, socjalne i kulturowe.

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Należą do nich m.in.

- tworzenie warunków dla rekreacji i turystyki;
- wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw;
- dbałość o społeczności wiejskie;
- zachowanie krajobrazu i ludowego dziedzictwa kulturowego;
- pielęgnowanie tradycji;
- ochrona rolno-środowiskowa

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Kompleksowe podejście jest zbyt szerokie, nie wyodrębnia skutecznie poszczególnych polityk i obszarów, poszczególnych instrumentów i podmiotów, nie rozróżnia ich, więc jego skuteczność jest wątpliwa.

Model strategii działalności gospodarczej na obszarach wiejskich

Innym podejściem jest tzw. model niszowy, kiedy to polityka wiejska - bez bardziej organicznych powiązań i integracji - skierowana jest tylko na konkretne obszary wiejskie. W tym przypadku nie uwzględnia ona innych polityk regionalnych lub terytorialnych (np. rozwoju osadnictwa) ani sektorów poza rolnictwem. Wszystko to skutkuje skromnym wpływem gospodarczym i społecznym.

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

- Gospodarka okrężna
- Tęczowe gospodarstwo
- Lokalizacja
- Gospodarka wystarczająca

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

Gospodarka okrężna

Jej celem jest planowa i świadoma eliminacja odpadów. Odpady praktycznie nie istnieją - produkty są projektowane i optymalizowane pod kątem możliwości naprawy, demontażu i cykli recyklingu.

Te ścisłe cykle komponentów i produktów określają istotę gospodarki cyrkularnej i odróżniają ją od utylizacji czy nawet recyklingu, w których to przypadkach duża ilość energii i pracy zawartej w produkcie jest marnowana.

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

Zalety gospodarki cyrkulacyjnej

- minimalizacja zużycia specyficznych materiałów
- kolejne cykle można zmaksymalizować
- możliwe jest zróżnicowane wykorzystanie w ramach łańcucha wartości
- wolny od zanieczyszczeń przepływ materiałów zwiększa wydajność zbierania i dystrybucji oraz utrzymuje jakość materiałów

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

Tęczowe gospodarstwo

Model lokalnego, zrównoważonego wzrostu, który powstaje jako inicjatywa grup lokalnych.

Zgodnie z kolorami tęczy ma siedem motywów

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

Tęczowe kolory farmy

- różowy: Wartości duchowe
- ciemnoniebieski: Wartości globalne
- jasnoniebieski: Wartości ekonomiczne
- zielony: Wartości ekologiczne
- żółty: Wartość indywidualnej twórczości i samorealizacji
- pomarańczowy: Wartości społeczności lokalnej
- czerwony: Wartości społeczne

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

Lokalizacja, "Myśl globalnie, działaj lokalnie! "

Ekonomia lokalizacji opiera się na statystycznie udowodnionej fakcie, że większość ludzkich potrzeb może być ekonomicznie zaspokojona lokalnie.

Lokalizacja nie oznacza zniszczenia dzisiejszego globalnego systemu gospodarczego, ale raczej jego stopniową, lecz radykalną transformację.

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

Lokalizacja, "Myśl globalnie, działaj lokalnie! "

Oznacza to ostrą zmianę kierunku, nowy sposób organizacji gospodarczej, w którym aspekty społeczne i ekologiczne są ważniejsze niż ekspansja rynkowa i zysk. Obecna "efektywność" gospodarki globalnej w dużej mierze nie przynosi dodatkowych korzyści na poziomie korporacyjnym, ale na poziomie społecznym: to przede wszystkim oszczędności w kosztach społecznych i środowiskowych (odroczenie kosztów) sprawiają, że opłaca się przestrzennie "rozłożona" produkcja i transporty na duże odległości.

Alternatywne modele strategii przedsiębiorstw wiejskich

Gospodarka wystarczająca

W gospodarce wystarczającej produkcja żywności odbywa się głównie w lokalnych gospodarstwach ekologicznych, opartych na zasadach permakultury lub "biointensywnych".

W idealnej sytuacji transformacja ta odbywa się dobrowolnie i jednocześnie, ale bardziej prawdopodobne jest, że ze względu na presję ze strony kurczących się zasobów ropy naftowej i rosnących cen, będzie ona stopniowo zyskiwać coraz większe znaczenie.

Jak rozpoznać potencjał swojego regionu?

**Przeanalizuj
następujące
aspekty**

Zasoby naturalne

Potencjał kraju w zakresie gospodarki wiejskiej należy najpierw sprawdzić poprzez zbadanie wyposażenia naturalnego, gdyż podstawowym aspektem produkcji wiejskiej są zasoby naturalne danego kraju.

Naturalne uprawnienia do analizowania

- Właściwości klimatu
- Uwarunkowanie wodne
- Właściwości topograficzne
- Właściwości geologii i ziemi
- Wegetacja

Właściwości klimatu

- Na jaką produkcję pozwala klimat kraju?
- Co mogę zrobić, jeśli klimat nie odpowiada mojej strategii biznesowej? Jak mogę wpłynąć na klimat w okolicy?
- Jakie są opłacalne rozwiązania dla stworzenia odpowiedniego klimatu?
- Jak bardzo zmienił się klimat kraju w ciągu ostatnich 5-10-15 lat i jaki wpływ mają na niego zmiany klimatu?

Uwarunkownie wodne

- Czy potrzebuję stałego dopływu wody, aby osiągnąć swój potencjał?
- Jeśli tak, to czy ilość wody dostępnej na miejscu jest dla mnie wystarczająca?
- Jaka jest wydajność wodna tego obszaru?
- Czy w okolicy znajduje się rzeka lub jezioro?
- Jaka jest liczba dni deszczowych?
- Czy w ciągu ostatnich 5-10-15 lat ilość opadów uległa istotnej zmianie?

Właściwości topograficzne

- Czy topografia terenu jest odpowiednia do wykorzystania potencjału?
- Czy potrzebujesz bardziej pagórkowatego terenu, aby zrealizować plan?
- Czy potrzebujesz bardziej płaskiego obszaru, aby zrealizować plan?
- Jeśli topografia nie jest odpowiednia, to ile trzeba zainwestować, aby uzyskać odpowiednią topografię?

Właściwości geologii i ziemi

- Ile gruntów rolnych jest dostępnych na tym obszarze? Jaka jakość gruntów rolnych jest potrzebna do realizacji planu?
- Jaka jest jakość gruntów rolnych na tym terenie?
- Jeśli jakość gleby nie jest odpowiednia, to jak i przy jakich nakładach można ją poprawić?

Roślinność

- Jaki rodzaj roślinności jest potrzebny do realizacji planu?
- Czy roślinność tego terenu jest dla mnie odpowiednia?
- Czy konieczne jest posadzenie nowej roślinności?
- Jeśli tak, to z jaką inwestycją wiąże się to działanie?

Rzadkie/potrzebne produkty/usługi

- Jako okazja, znajdź rzadkie lub potrzebne produkty i usługi w swojej okolicy lub kraju.
- W Twojej okolicy zawsze jest miejsce na rozwój, przyjrzyj się produktom/usługom, i temu co możesz poprawić!

Najsilniejszy potencjał wzrostu

- Jeśli znajdziesz potrzebny produkt lub usługę dla swojej okolicy, szansa jest wysoka, że będzie to jeden z najsilniejszych potencjałów wzrostu, ale nie jest to gwarantowane.
- Poszukaj dobrych praktyk na temat swojego produktu lub obszaru usług, aby znaleźć ich najlepsze punkty sprzedaży i zbudować je do własnej strategii biznesowej.

Twoje możliwości

- Próbuj nowych rzeczy i przesuwaj swoje granice, aby dowiedzieć się, czy nadajesz się do planowanej produkcji produktu lub świadczenia usługi i czy masz wszystkie niezbędne umiejętności, aby móc pracować z nim w dłuższej perspektywie.
- W każdym przypadku trzeba zrobić test praktyczny w tym nowym obszarze, ponieważ produkcja lub usługa, która wygląda dobrze na papierze, może wymagać znacznie innej pracy w praktyce.

Analiza SWOT

- Stwórz własną analizę swot planu:
 - Mocne strony
 - Słabe strony
 - Możliwości
 - Zagrożenia

Analiza SWOT

- Mocne strony
 - Jakie są przewagi konkurencyjne Twojego kraju / obszaru?
 - Jakie zasoby posiada Twoja okolica?
 - Jakie produkty osiągają dobre wyniki w Twoim regionie lub kraju?

Analiza SWOT

- Słabe strony
 - Gdzie obszar może się poprawić w oparciu o aspekty związane z wiejską firmą?
 - Jakie produkty lub usługi osiągają gorsze wyniki?
 - Gdzie w obszarze brakuje zasobów?

Analiza SWOT

- **Możliwości**
 - Jakie nowe i innowacyjne technologie możemy wykorzystać?
 - Czy możemy rozszerzyć naszą działalność?
 - Jakie nowe segmenty możemy przetestować?
 - Jakie odnawialne źródła energii są dostępne dla mojego obszaru?

Analiza SWOT

- Zagrożenia
 - Jakie przepisy ulegają zmianie?
 - Jak bardzo zmienia się środowisko i klimat?
 - Co konkurenci robią dobrze?
 - Jak zmieniają się trendy konsumenckie i zwyczaje zakupowe?

Kiedy znalazłeś potencjał

- Stworzenie własnej strategii biznesowej na podstawie analizy SWOT
- Przygotowując strategię biznesową, zwróć szczególną uwagę na zrównoważony rozwój i zysk.

Kiedy znalazłeś potencjał

- Zrównoważony rozwój
 - Możemy korzystać z zasobów naszego środowiska naturalnego, aby osiągnąć i realizować nasz plan w takim stopniu, w jakim nie naruszamy zdolności środowiska do odnawiania się, czyli jego pojemności. Musimy używać tego narzędzia mądrze, dla dobra społeczeństwa, bez szkody dla środowiska.
 - Nie możemy pozwolić, aby gospodarka stała się samowystarczalna do tego stopnia, że swoim działaniem szkodzi naszym interesom społecznym i ekologicznym!

Kiedy znalazłeś potencjał

- Rentowność
 - W każdym przypadku musimy dążyć do tego, aby plan był opłacalny, nawet w krótkim okresie. Część zysku musi być przeznaczona na wydatki niezbędne do ciągłego rozwoju, w ten sposób możemy również zagwarantować rozwój i trwałość.

Kiedy znalazłeś potencjał

- Rozważ wykorzystanie odnawialnych źródeł energii:
 - możesz uniezależnić się w jak największym stopniu od krajowych źródeł energii
 - długoterminowo zredukować koszty

Lektura dodatkowa

- <https://journals.openedition.org/economierurale/406>
- <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/341/1/012017>